

Melléklet

a Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-európai Segítő Szolgálata közgyűlésének 2025. május 19-i ülése 5. pontjához

5.1. napirend: A 2025. évi munkaterv

Tisztelt Közgyűlés!

A 2025. évi munkatervet az egyes tevékenységek típusa szerinti csoportosításban mutatjuk be.

1. Határtani kutatások

A CESCI alapítása óta foglalkozik a határon átnyúló együttműködések tudományos megalapozásával. 2025-ben is szeretnénk fenntartani ez irányú tevékenységeinket, melyek elsődleges hozadéka, hogy a különböző releváns diszciplínák hazai és külföldi szereplőit közös hálózatba szervezve, a kutatásaikon keresztül tudományos háttérrel biztosítva javíthatjuk a szakpolitikai háttértámogatásunk minőségét, az ország határait, határtérségeit érintő kérdésekben. E tevékenység alapvetően célzott kutatómunkát, illetve tudományos műhelyekben, rendezvényeken való részvételt jelent.

E téren továbbra is különös figyelmet tervezünk fordítani az elnökünk, dr. Fejes Zsuzsanna által vezetett, a CESCI és a Nemzeti Közszolgálati Egyetem által közösen létrehozott határtani kutatóműhely (HEK) továbbfejlesztésére, nemzetközi jelenlétének erősítésére. A CESCI munkatársai közül Istenes-Benczi Melinda, Gyelnik Teodor és Ocskay Gyula vesz részt közvetlenül a csoport tudományos munkájában.

2. Határon átnyúló programozás, tervezés és projektfejlesztés

Egyesületünk egyik fő tevékenységét hagyományosan a (főként határon átnyúló) tervezési, programozási feladatok jelentik.

Az elmúlt években több, a 2014-2020-as költségvetési időszakhoz kapcsolódó, magyar részvételű határon átnyúló, illetve transznacionális program értékelésében is fontos szerepet töltött be a CESCI. Ezek közül 2025-ben a KKM-en belül működő Irányító Hatóság kérésére a magyar-szlovák-román-ukrán ENI-program hatáselemzésének lezárása várható.

Hasonlóképpen számítunk arra, hogy a két állam együttműködési megállapodása kapcsán a magyar-szlovén határtérségben elindított program (Közös Alap) kiírásainak előkészítésében továbbra is markáns szakmai háttértámogatási, programtervezési szerepünk lesz.

Részt veszünk továbbá ETT-s tervezési munkákban is. Például közreműködünk a az Ister-Granum és Pontibus, a Pons-Danubii és a Via Carpatia ETT-k turisztikai akcióterveinek a véglegesítésében, de várható, hogy az év során további ilyen tervezési-projektfejlesztési feladataink is lesznek, más ETT-

knél is. A társulások forrásszerzését egyéb pályázati lehetőségek felkutatásával, népszerűsítésével és az adott projektek kidolgozásában történő közreműködéssel is támogatjuk.

A Külgazdasági és Külügyminisztériumban folyó külgazdasági tevékenység egyik fontos, dinamikus eleme a Magyarország határai mentén, illetve a Kárpát-medencében zajló városi, illetve térségi fejlesztési programok, döntéstámogató helyzetfeltárások, koncepciók, projektlisták, programok és akciótervek megalapozása, összeállítása, megvalósításuk folyamatos gondozása. Ehhez állandó feladathoz a CESCI 2017 óta nyújt állandó szakmai támogatást a minisztérium aktuális kérései szerint. Ilyen rövid határidejű, nagy és speciális erőforrásigényű szakmai megalapozó feladatok 2025 során is várhatóak.

3. Határon átnyúló intézményfejlesztés

A CESCI európai szinten elismert szakértője a határon átnyúló kormányzásnak és intézményfejlesztésnek.

A Magyarország határai mentén kialakított ETT-hálózat a határ menti térségek fejlesztésének egyedülálló intézményrendszerét kínálja. A CESCI 2009-es megalakulása óta fontos szerepet tölt be a magyar részvételű ETT-k alapításában, egyéb forrásokból nem megoldható szakmai támogatásban, a rájuk vonatkozó hazai és EU-s szintű szakpolitikák alakításában. Ez a szerteágazó tevékenységünk 2025-ben is folyamatos lesz, magában foglalva az alábbi feladatokat:

- rendszeres szakmai egyeztetés az illetékes minisztériumok főosztályaival az ETT-ket érintő aktuális uniós és hazai szakpolitikai feladatokról;
- a szakmai koordinációt és információátadást segítő ETT-műhelyek tartalmi feltöltéséhez, szervezéséhez, lebonyolításához való hozzájárulás;
- a magyar részvételű ETT-k munkájának (más forrásokból nem megoldható) folyamatos szakmai támogatása: jogi tanácsadás, tematikus térképek elkészítése, konferenciárészvételek, új társulások alapításának jogi koordinációja, a társulások inkubációs és menedzsment funkcióinak támogatása stb.;
- a magyar részvételű ETT-k tevékenységeinek népszerűsítése hazai és nemzetközi fórumokon (a CESCI kétnyelvű ETT-monitorjának frissítése, tartalomfejlesztése, rendszeres hírlevél összeállítása, megjelentetése magyar és angol nyelven; az ETT-kről szóló hírek megjelentetése uniós online felületeken és előadások tartása ilyen témájú rendezvényeken);
- a magyar részvételű ETT-k munkájához kapcsolódó szakmai és működési monitoringtevékenység támogatása.

4. Szakpolitikai támogatás

A szervezet tevékenységi portfóliójában egyre hangsúlyosabb szerepet tölt be a szakpolitikai réteg. Egyesületünk átfogó módon nyújt szakpolitikai támogatást mind nemzeti, mind uniós szinten a határon átnyúló együttműködések érintő témákban. 2021 óta ezt a két legjelentősebb szakmai szervezettel, az Európai Határrégiók Egyesületével (AEBR) és a MOT-tal közösen is végezzük, aminek az alapját a 2021. október 7-én Strasbourgban aláírt közös nyilatkozat adja. A két másik egyesülettel való együttműködésünk egyébként is szoros, részt veszünk a közgyűléseiken és szakmai rendezvényeiken is, de szeretnénk közösen indulni uniós beszerzéseken és pályázatokon is. 2023-

ban a Régiók Bizottsága egy új szervezeti keret, az Európai Határon Átnyúló Platform (ECBP) létrehozását kezdeményezte, amelynek irányító testületébe a Régiók Bizottságának területi együttműködési bizottságának vezetője mellett annak egy tagja, valamint az említett három szervezet képviselője kapott meghívást. A platform célja, hogy az összes európai uniós határon átnyúló szervezetet egyesítse, és képviselje azok érdekeit az uniós döntéshozók irányában.

Aktív tagjai vagyunk az EUREGHA-hálózatnak, amelyen belül a határon átnyúló egészségügyi együttműködéssel, valamint az európai egészségügyi digitális térrel foglalkozó munkacsoportok munkájában veszünk részt, és a hálózat tagjaival közös projektek előkészítését is reméljük.

A CESCI megszokott feladatai közt szerepel a magyarországi minisztériumok, illetve határ menti, együttműködésben érintett szereplők (helyi és területi önkormányzatok, intézmények, ETT-k stb.) általános szakmai, szakpolitika-veleményezési, -alakítási támogatása (uniós, és nemzeti szinteken egyaránt). E feladatok 2025-ben is jelentkeznek majd, különös tekintettel a TOP Monitoring Bizottságban betöltött szerepünkre, a jogi és adminisztratív akadályok felszámolását segíteni hivatott uniós kezdeményezésekben való aktív részvételre, illetve a határon átnyúló funkcionális várostérségek meghatározásával, tervezett tevékenységeik határon átnyúló aspektusaival összefüggésben, együttműködésben a magyar Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztériummal.

A szervezet tudatosan részt vesz a Duna-medencéhez kapcsolódó fejlesztéspolitika alakításában is. A Duna Stratégia 10-es prioritási területén belül a határon átnyúló kapacitásfejlesztés és együttműködés témájában aktív szerepet játszunk, a prioritási terület munkacsoportjának munkáján keresztül. Rendszeresen készítünk szakmai háttéranyagokat, és részt veszünk a Duna-régió fejlesztéspolitikáját érintő szakmai és szakpolitikai rendezvényeken.

Emellett aktívan igyekszünk részt venni a nyugat-balkáni határon átnyúló kormányzási hálózat munkájában is.

2025-ben is folytatódik a határrégiókban tapasztalható jogi és adminisztratív akadályok elhárítása érdekében a DG REGIO által életre hívott és az AEBR által menedzselte európai projekt, a b-solutions. Az AEBR megkeresése alapján népszerűsítjük az újabb b-solutions felhívást; továbbá az év során részt veszünk néhány eset feltárásában, illetve az akadálymentesítési javaslatok kidolgozásában is.

A szlovák-magyar határon átnyúló program keretében, 2023-ban kezdhettük el a CESCI Carpathiával közösen annak a hatéves stratégiai projektnek (#ACCESS) a megvalósítását, amelynek célja a két ország között meglévő jogi és adminisztratív természetű akadályok feltárása és azok szisztematikus felszámolása. Ez a feladat, amellett, hogy szervesen illeszkedik a CESCI stratégiai céljaihoz, a munkaszervezet számára jelentős szakmai kihívással és erőforrásigénnyel jelentkezik a 2025-ös év során is.

2023-ban, a Szászországi Tartományi Kormányzat vezetésével felálló, 9 tagú konzorcium tagjaként nyújtottunk be sikeres pályázatot a Közép-Európa Transznacionális Program felhívására, a jobb együttműködési kormányzást támogató negyedik prioritás keretében. A BorderLabs CE címre hallgató pályázat keretében az olasz-szlovén, az osztrák-német-cseh, a magyar-szlovák, a cseh-lengyel-német, valamint a német-lengyel határ mentén együttműködő partnerek az integrált határon átnyúló tervezés, a részvételi kormányzás és a jogi akadályok megszüntetése terén hajtanak végre egységes módszertan alapján PILOT-tevékenységeket. A PILOT-ok az egész közép-európai térségre vonatkozó útmutató és tudásmegosztó platform fejlesztéséhez, valamint egy, a régió határokon

átnyúló belső integrációját támogató charta aláírásához szolgálnak tanulsággal. A 2024 és 2026 között megvalósuló projekten belül egyesületünk látja el a szakmai koordináció és a projektkommunikáció feladatait. Ugyancsak a CESCI feladata a tudásmegosztó platform fejlesztése és további fenntartása.

A CESCI konzorciumi partnerként vesz részt az ESPON összeurópai, a határon átnyúló funkcionális térségek jobb kormányzását támogató projektjében. A 2024 júliusa és 2026 januárja között megvalósuló, 725 130 euró összköltségvetésű CROSSGOV című projekt tevékenységei és fő eredményei egyszerre szolgálják a funkcionális térségek, valamint azok kormányzásának elemzését. A partnerek egyrészt áttekintik az ilyen térségekről és kormányzásukról szóló szakirodalmat. Másrészt létrehoznak egy adatbázist és atlaszt, bemutatva a létező funkcionális térségeket. Ehhez kapcsolódóan a Torinói Műszaki Egyetemen együttműködésben a CESCI felelős 5 határon átnyúló intézményekkel kapcsolatos indikátor gyűjtéséért. A harmadik tevékenység koordinációját egyesületünk végzi, amelynek keretében 10 európai esettanulmány készül (az egyik a saját megvalósításunkban). Ez az első alkalom, hogy egyesületünk egy rangos konzorcium tagjaként európai jelentőségű területi elemzési munkát végez, ami egy új szintet jelent a szakpolitikai tevékenységeink terén.

A fentiekén túl, a 2027 utáni új kohéziós politika előkészítése kapcsán is tervezünk aktivitásokat, különös tekintettel az európai területi együttműködés célkitűzésre (mindez számos utazási szükséglettel is járó részvételt jelent a véleményezési, szakpolitika-alakítási folyamatokban, munkacsoportokban).

5. Tudásmegosztás

Szervezetünk fontos feladata az érzékenyítés, szakmai eredményeink és az uniós szakpolitikák állandó disszeminációja, a határ menti együttműködésben érintett helyi, regionális, nemzeti és közösségi szintű szereplők közötti mediáció, tudásközvetítés. Emellett rendszeres szakmai támogatást nyújtunk a magyar határtérségek fejlesztését célul kitűző hallgatók képzéséhez is. E tudásátadási célú tevékenységeink, mint például a tagi szolgáltatásaink, a helyi szereplőket célzó rendezvényeink, kiadványaink fenntartása szintén számottevő erőforrást köt majd le 2025 során is.

Ezzel párhuzamosan egyesületünk egyre szélesebb körben kapcsolódik be az uniós szintű szakmai diskurzusba, rendszeres előadói vagyunk a határmentiséggel kapcsolatos EU-s szakmai rendezvényeknek.

Immár rendszeresnek mondható, hogy a hazai egyetemeken munkatársaink szakmai előadásokat tartanak a hallgatók részére, és a Pálfi István Alapítvány ösztöndíjasait is segítjük mentorálással.

A tudásátadás további platformjait jelentik a negyedéves rendszerességgel megjelenő hírleveleink, tagi tájékoztatásaink, tagjaink szakmai utazásainak támogatása. Tudásmegosztási lehetőségeinket számottevő mértékben bővítik az #ACCESS, illetve a BorderLabs CE nemzetközi projektek keretében megvalósítandó disszeminációs feladatok.

Kiemelt célunk 2025 során a nemzetközi jelenlétünk fokozása, a magyar határtérségek érdekeinek uniós szintű megjelenítése, határaink mentén a helyi együttműködési szándékok katalizálása, továbbá a csatlakozásra váró szomszédsággal meglévő kapcsolatok fejlesztése, új alapokra helyezett együttműködések generálása. Ennek keretében aktívan járulunk hozzá az ukrán (kárpátaljai

fókusszal), illetve a szerb (és rajtuk keresztül a teljes Balkán régió) uniós csatlakozási folyamatok támogatásához is. E tevékenységeinket új munkatársak foglalkoztatásán keresztül is erősítjük. Ezek a feladataink magukban foglalják a közös kezdeményezések elindítását, tanácsadói tevékenységet, az uniós tapasztalatok átadását, amelyek keretében egyedi lehetőségünk nyílik tagjaink és partnereink fejlesztési elképzeléseinek nemzetközi megjelenítésére, érdekeik képviselésére is.

6. Szervezetfejlesztés, társadalmi felelősségvállalás

2025-ben is folyamatosan és tudatosan törekszünk a munkaszervezet operatív működésének professzionalizálására. A fenti célok megvalósításához elengedhetetlen, hogy a CESCI munkatársai olyan szakemberek legyenek, akik elmélyült és naprakész szaktudással rendelkeznek, továbbá ezt a tudást nemzetközi minőségben demonstrálni is képesek. Ennek érdekében nagy hangsúlyt fektetünk a tapasztalt és jól képzett munkatársainak megtartására, illetve (szakmai és nyelvi) továbbképzésére is. Ugyancsak feltétele missziónk sikeres gondozásának, hogy a szervezet aktív tagként jelen legyen a releváns nemzetközi szervezetekben (pl. AEBR, EUREGHA, RSA stb.), illetve a napi munkavégzéshez elégséges teret biztosító irodában megfelelően karbantartott eszköz-, illetve szoftverparkkal és adatbázisokkal rendelkezzen a hatékony és magas színvonalú munkavégzés érdekében. E feltételek fenntartására 2025-ben is tervezünk emberi és anyagi erőforrásokat szánni.

A társadalmi felelősségvállalás terén a közhasznú tevékenységeinken kívül is jelentős lépéseket tettünk az utóbbi években. Ezirányú törekvéseink 2025-ben is folyamatosak lesznek, a felmerülő lehetőségek és (a CESCI által kielégíthető) szükségletek szerint.